

Тойм ба үндэслэл

<p>Үзүүлэлт</p>	<p>12. Боловсролын салбар дахь бодлого, хууль эрх зүйн болон захиргааны арга хэмжээ нь СББӨ-ийн олон талт байдал, түүнийг хамгаалахын ач холбогдлыг хэр тусгаж, хэрэгжүүлж байна вэ?</p>	
<p>Үнэлгээний хүчин зүйлүүд</p>	<p>Энэхүү үзүүлэлтийг оролцогч талуудаар хянуулж, тайланг үндэсний түвшний гурван хүчин зүйл дээр үндэслэн үнэлдэг:</p>	
	<p>12.1 Соёлын биет бус өвийг хүлээн зөвшөөрөх, хүндэтгэх, сайжруулах зорилгоор боловсролын талаарх бодлого, хууль эрх зүйн болон захиргааны арга хэмжээг боловсруулж, шинэчлэн боловсруулж хэрэгжүүлдэг.</p>	<p>Зүйл14(а)(ii)</p>
	<p>12.2 СББӨ-ийн дамжуулалт, практикийг бэхжүүлэх зорилгоор боловсролын тухай бодлого болон хууль эрх зүй, захиргааны арга хэмжээг боловсруулж, шинэчлэн найруулж хэрэгжүүлдэг.</p>	<p>Зүйл14(а)(ii)</p>
	<p>12.3 Бодлого ба/эсвэл хууль эрх зүйн болон захиргааны арга хэмжээ нь эх хэлний сургалт ба олон хэлний боловсролыг дэмждэг.</p>	<p>Зүйл14(а)(ii) OD 107</p>

<p>ТХЗ болон бусад холбогдох үзүүлэлтүүд</p>	<p>Тогтвортой хөгжлийн зорилтууд: Бодлогын үйл явцад СББӨ-ийн хамгаалалтыг нэгтгэх ажлыг дэмжсэнээр энэ үзүүлэлт нь ТХЗ-н Зорилт 1-г (ядуурлыг хаа сайгүй бүх хэлбэрээр зогсоох) дэмжихийн сацуу, ядуурлыг арилгах хөтөлбөр, бодлогыг хэрэгжүүлэхэд чиглэсэн ТХЗ-н Зорилт 1.а-д ялангуяа хувь нэмэр оруулдаг. Боловсролын бодлогод анхаарлаа төвлөрүүлснээр энэхүү үзүүлэлт нь тогтвортой хөгжлийн боловсролын “тогтвортой хөгжилд соёлын олон талт байдал, соёлын хувь нэмрийг үнэлэх” зорилтуудын 4.7 зорилтыг шууд дэмжиж байда. Энэ нь цаашлаад тогтвортой хөгжлийн бодлогын уялдаа холбоог сайжруулахыг уриалсан ТХЗ-ын Зорилт 17.14-ийг дэмжиж байгаа бөгөөд бүх үзүүлэлтүүдийн нэгэн адил ТХЗ-ын Зорилт 11.4 буюу “Дэлхийн соёлын болон байгалийн өвийг хамгаалах, хамгаалах хүчин чармайлтыг бэхжүүлэх”-г уриалан дуудаж байдаг.</p> <p>Бусад үзүүлэлтүүдийн хамаарал: СББӨ болон бодлоготой холбоотой дөрвөн үзүүлэлтээс (үзүүлэлтүүд 11-14) энэхүү үзүүлэлт нь боловсролын салбарын бодлого, хууль эрх зүйн болон захиргааны арга хэмжээнүүдэд хамаарна. Бодлогын хэмжүүрт анхаарлаа хандуулснаар энэ үзүүлэлт нь боловсролын хөтөлбөр, үйл ажиллагааг тусгасан 4-6-р үзүүлэлтүүдийг хэрэгжүүлж байна.</p>
<p>Үйл ажиллагааны үндэслэл</p>	<p>Энэхүү конвенцид боловсролыг СББӨ-ийг хүндэтгэх, түүний ач холбогдлын талаарх ойлголтыг нэмэгдүүлэх замаар боловсролд тодорхой хэмжээний анхаарлыг тавьдаг ба(1-р зүйл), үүний сацуу СББӨ-ийг түүний дамжуулалтын үйл явцыг дэмжсэнээр хамгаалах чухал цэг (2.3-р зүйл) болгон онцгой анхаарч үздэг. Конвенцийн 14-р зүйлийн а-д мөн "соёлын биет бус өвийг нийгэмд хүлээн зөвшөөрөх, хүндэтгэх, бэхжүүлэх" заалтыг хэрэгжүүлэх арга хэрэгсэл болох "холбогдох олон нийт, бүлгүүдийн хүрээнд тусгай боловсрол, сургалтын хөтөлбөр" хэрэгжүүлэх нь зүйтэй гэдгийг онцлон тэмдэглэсэн байдаг. Боловсролын салбарт соёлын биет бус өвийн үр дүнтэй, тогтвортой хөтөлбөр, арга хэмжээг төлөвлөх, боловсруулах, хүргэх, хэрэгжүүлэхэд түүнтэй холбогдох бодлого ба/эсвэл хууль эрх зүйн болон захиргааны арга хэмжээг бий болгох нь чухал үндэс суурь болдог.</p>

Гол нэр томъёо	<ul style="list-style-type: none"> • Бодлого • Хууль эрх зүйн арга хэмжээ • Захиргааны арга хэмжээ • Олон талт байдал (СББӨ болон түүний дадлагажигч нар) • Зохих ёсны албан боловсрол • СББӨ-ийг хүлээн зөвшөөрч буй байдал • СББӨ-ийг хүндэтгэж буй байдал • ИСББӨ-ийн чанаржуулалт • Эх хэлний боловсрол • Олон хэлний боловсрол
-----------------------	---

Хяналт-шинжилгээ хийх, үе үе тайлагнах тухай тусгай заавар

Хяналтын ашиг тус	<p>Боловсролын бодлого, хууль эрх зүйн болон захиргааны арга хэмжээнд хяналт тавих нь соёлын салбарт явуулж буй бодлого ба/эсвэл хууль эрх зүйн болон захиргааны арга хэмжээний нэгэн адил (Үзүүлэлт 11) тэдний үнэ цэнэ, үзүүлэх нөлөөг үнэлэхэд зайлшгүй шаардлагатай. Тиймээс цаашилбал, бодит хэрэгжилт нь тэдгээрийн явуулж буй бодлого, арга хэмжээ нь бодитой бөгөөд хэрэгжих боломжтой эсэх, эсвэл тухайн улсын бодит байдалд илүү нийцүүлэн өөрчлөх, тохируулах шаардлагатай эсэхийг харуулж чадна. Тусд нь хамруулсан өөр өөр хөтөлбөр, үйл ажиллагаануудад (Үзүүлэлт 4-6-г харна уу) илүү өргөн хүрээний бодлогын хүрээгээр хянах нь тэдэнд үр дүнд хүрэхэд хамгийн ихээр тусална. Энэ үзүүлэлт нь дэлхийн түвшинд янз бүрийн улс орнуудын тодорхой бодлогын нөхцөл байдалд тохирох загваруудыг тодорхойлж, тухайн хүчин чармайлтыг бэхжүүлэхэд чиглэсэн олон улсын хамтын ажиллагааны хэрэгцээг таниулж чадна.</p>
--------------------------	--

Мэдээллийн эх сурвалж, цуглуулга

Боловсролын яам ба/эсвэл Дээд боловсролын яаманд ажилладаг байгууллагуудтай хяналт тавих, тайлагнах үүрэг хүлээсэн хүмүүс хамтран ажиллахыг хүсэх боломжтой. Дээд түвшинд боловсролын хууль тогтоомж, томоохон бодлогыг албан ёсны сэтгүүлд нийтэлж болно; илүү тодорхой хууль эрх зүйн болон захиргааны арга хэмжээг холбогдох яамны цахим хуудсанд нийтэлж болно. Хэрэв тухайн улс боловсролын салбарын гишүүдийн нэгдсэн зөвлөлдөх байгууллага эсвэл зохицуулах механизмтай бол тэдгээр нь боловсролын бодлого, арга хэмжээний талаарх мэдээллийн үнэ цэнэтэй эх сурвалж болж чадна. Сурган хүмүүжүүлэх, боловсролын чиглэлээр сургалт явуулдаг боловсролын судалгааны хүрээлэн, их дээд сургуулиуд боловсролын бодлогын талаар судалгаа хийх боломжтой бөгөөд эдгээр бодлогын үр нөлөө, үзүүлэх нөлөөллийг үнэлэх, түүнчлэн салбарын хууль эрх зүйн болон захиргааны арга хэмжээг хариуцаж болно.

Боломжит мэдээллийн эх сурвалжууд

- Албан ёсны сэтгүүл эсвэл хууль тогтоомж, эрх зүйн зохицуулалтын эмхэтгэл
- Боловсролын яам, Дээд боловсролын яам ба/эсвэл боловсрол хариуцсан хууль тогтоох байгууллагын бодлогын баримт бичиг
- Боловсролын бодлогыг судалж, эдгээр бодлогын үр нөлөөг хянах судалгааны хүрээлэнгүүд болон/эсвэл сурган хүмүүжүүлэх их дээд сургуулиудын хийсэн судалгаа эсвэл асуулга
- Боловсролыг төлөвлөлтийн олон улсын хүрээлэнгээс гаргасан UNESCO Planipolis бодлогын ба боловсролын төлөвлөгөөний портал (<https://planipolis.iiep.unesco.org/>)
- Боловсролоор ялгаварлан гадуурхахын эсрэг 1960 оны конвенц, зөвлөмжийг хэрэгжүүлэх талаар, ялангуяа боловсролын салбарт цөөнхийн хэлний талаарх зөвлөмжийг Ucountry rNESCO-д танилцуулав.
- Хүний эрх, үндсэн эрх чөлөөтэй холбоотой олон улсын харилцан ойлголцол, хамтын ажиллагаа, энх тайвны боловсрол, боловсролын талаар 1974 онд гаргасан зөвлөмжийн хэрэгжилтийн талаар ЮНЕСКО-д тавьсан улс орны тайлан
- 1966 оны Эдийн засаг, нийгэм, соёлын эрхийн тухай олон улсын пактын 13-р зүйлийн хэрэгжилтийн талаар ECOSOC-д гаргасан улсын тайлан

